

Sala de citire a Bibliotecii Dopolavoro din Napoli

EDUCAȚIA POPORULUI IN ALTE ȚĂRI

A D A O S

Bibliotecile populare din Italia

1. BIBLIOTECILE « DOPOLAVORO »

Introducere. — Guvernul italian a înființat L'Opera Nazionale Dopolavoro cu scopul să îndrumeze pe lucrători în orele lor libere, pe care să le închine unor petreceri sănătoase și plăcute.

Sarcina așezământului, așa cum o arată limpede textul legii care i-a dat ființă, este ridicarea fizică, intelectuală și morală a păturii muncitorești. Pentru atingerea acestei ținte O.N.D. s'a înconjurat de organizații din cele mai întinse și felurite, care își desvoltă activitatea dela sport până la arte și la răspândirea culturii.

În programul atât de larg și în acelaș timp atât de limpede tras, biblioteca nu putea fi lăsată pe dinafară, ea care este

și va rămâne mijlocul cultural cel mai potrivit pentru desvoltarea și înfăptuirea unui program de educație colectivă și de înaintare socială. De aceea munca Operei Naționale de După muncă, în ce privește împrăștierea culturii între muncitori, se reazămă mai cu seamă pe serviciile pe care pot să le aducă bibliotecile, adevărate centre ale diferitelor secții culturale ale așezământului.

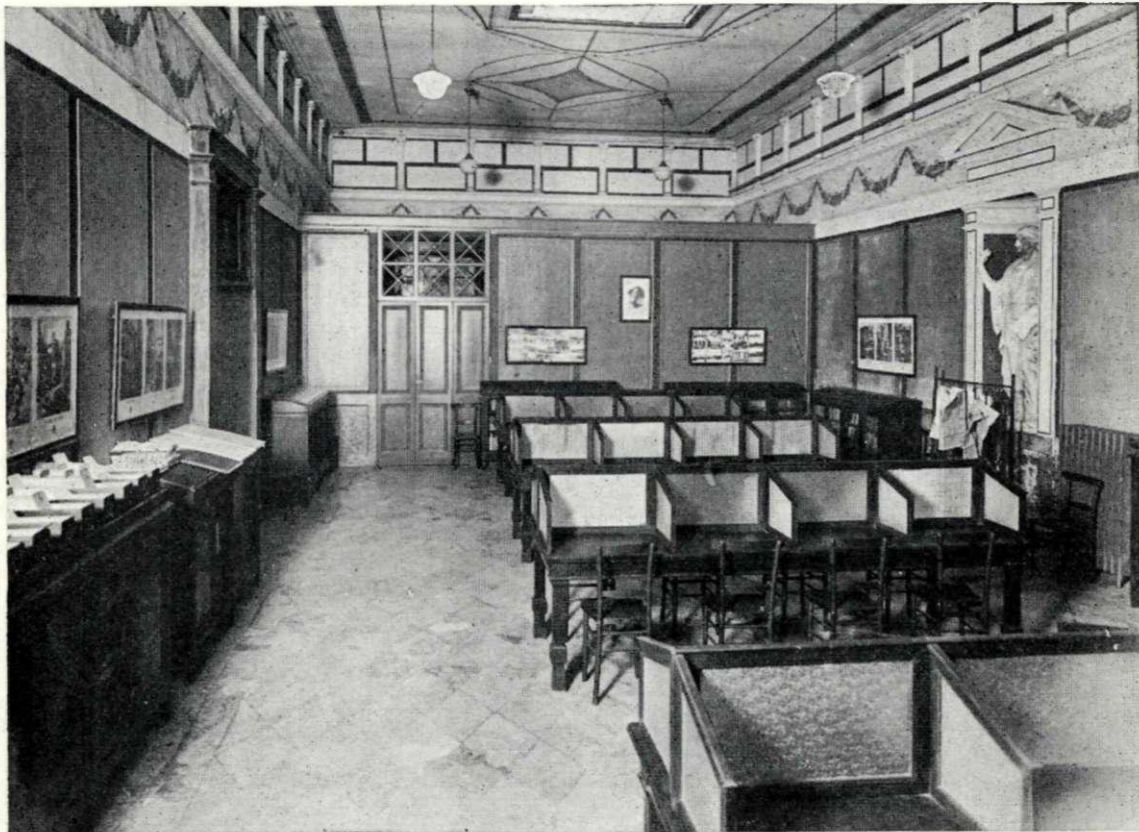
E bine să se aducă aminte că înființarea acestor biblioteci n'a fost hotărâtă de trebuința punerii în contact a lucrătorului cu lucrări de anumit fel, ca să i se îngrădească puțința însușirii unei culturi mai întinse și mai trainice. Ea s'a născut dimpotrivă din trebuințe practice, și anume din dorința punerii lucrătorului în legătură cu cartea pentru ca el să poată trage din ea folosul fără nicio jertfă de ordin personal ori financiar.

Nu vrem să spunem cu aceasta că bibliotecile ar lipsi în

Italia: ele sunt dimpotrivă numeroase, materialul lor bibliografic e tot atât de bogat pe cât de prețios. Dar bibliotecile publice, naționale sau comunale, își păstrează vie tradiția academică și se îndreaptă mai mult către intelectuali decât către păturile muncitorești. Imprumutul acasă nu se face

trebuie să fie alcătuite, nu după un punct de vedere hotărât dinainte și unilateral, ci după treapta de dezvoltare intelectuală a cetitorilor, pentru cari lucrează biblioteca.

Biblioteca e chemată să îplinească pe lângă păturile muncitorești o lucrare binefăcătoare de educație spirituală și

Altă vedere a sălii de citire din Napoli

decât în scop de studiu și e supus la regule anumite care cer multe jertfe personale.

Starea aceasta e în legătură înainte de toate cu funcția și cu scopul bibliotecii, care consistă mai ales din păstrarea cărții, pe când biblioteca aceea care trebuie să servească la împlinirea unui program de cultură populară e nevoie să-și piardă rostul de păstrătoare de cărți ca să-l înfățișeze pe celălalt, mult mai înalt, de propagatoare a cugetării omenești.

Cartea, pentru bibliotecile noastre, e cu atât mai prețioasă cu cât e mai întrebuințată, mai ruptă și mai măcinată, și ajunge de nelipsit atunci când trebuie înlocuită mai des. Bibliotecile *Dopolavoro* năzuiesc tocmai să ușureze răspândirea cărții în clasele muncitorești și să o facă cetită și iubită.

Dar nu e destul să se dea răspândire cărților, pentru că dacă e adevărat că o carte bună reîmprospătează pe om, nu e mai puțin adevărat că o carte rea, adică nepotrivită cu felul lui de înțelegere, îi vatamă.

De aceea problema bibliotecilor populare stă în întâiul rând, după părerea noastră, în funcționarea lor (ele trebuie să fie mlădioase și făcute să atragă pe lucrători și să-i îndemne să le caute) și în ușurările de consultare a cataloagelor; acestea

morală, cu atât mai trebuincioasă cu cât o civilizație modernă mai ridicată, pe măsură ce se dezvoltă, chiamă pe lucrători să ia parte la binefacerile pe care le aduce. Dar ea cere, potrivit unei legi trebuincioase de armonie socială, ca ei înșiși să se încarce cu partea lor de îndatoriri, odată ce datoria aceasta nu e decât un simț mai înalt al vieții și al rostului nostru în societate, nu un factor exterior, ci o bogăție lăuntrică. O asemenea bogăție nu se dezvoltă și nu sporește în noi decât prin cultură, care ne îngăduie să înțelegem limba și ne dă un loc în societatea în care trăim, și dacă pe de o parte ne ajută să ne vedem drepturile, ne duce pe de altă parte, la primerea exactă a ceea ce datorăm.

Iată rostul bibliotecii, adică al cărții, care întregește și îndreaptă ziarul, al cărții care ne călăuzește, ne luminează, ne subțiază, ne cultivă și ne înobilează sufletul.

Invierea morală și intelectuală a păturii muncitorești, care urmărește în același timp să-i dea conștiința locului ei în societate și simțul datoriei, se capătă prin răspândirea cărții, singurul mijloc pe care-l avem pentru îmbogățirea minții lucrătorului și ca să-l ajutăm în dezvoltarea lui treptată. Imputernicirea acestei lucrări, ceea ce înseamnă cultivarea unor minți

nemlădioase și primitive, înseamnă în același timp înobilirea și călăuzirea mulțimii.

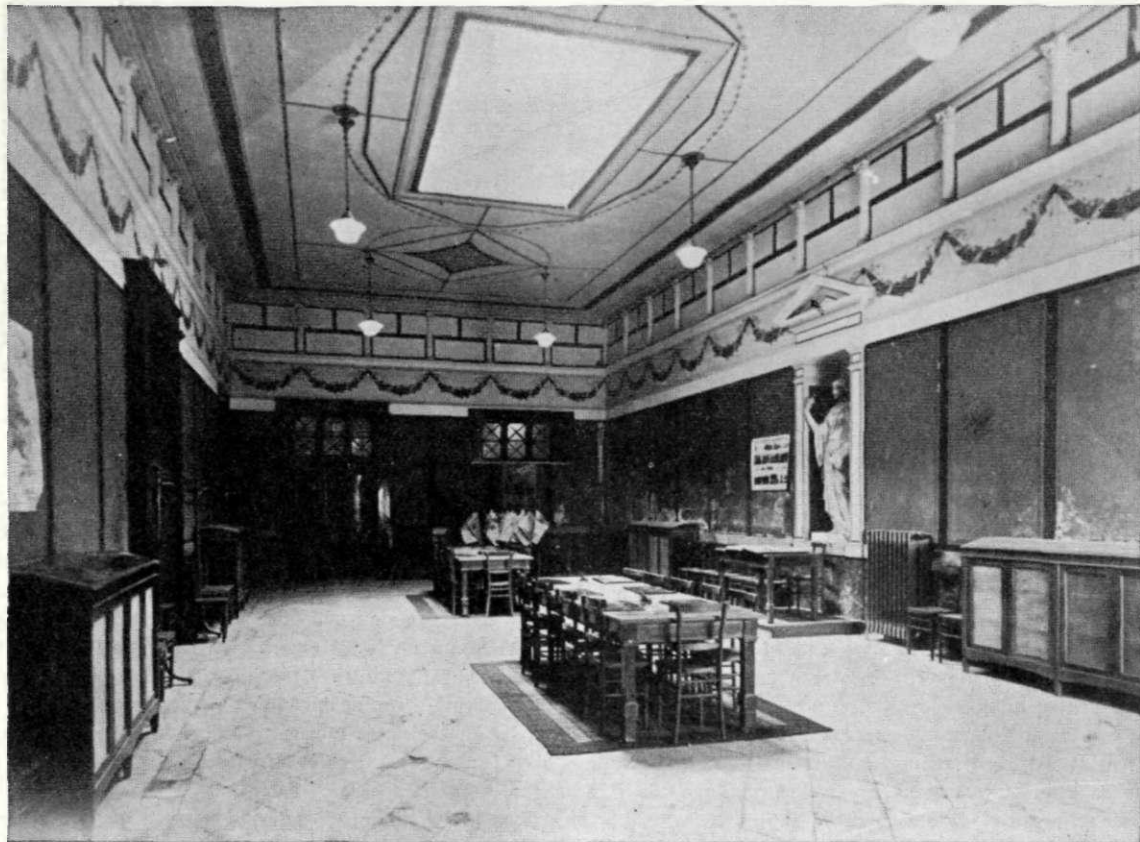
Astăzi, când regimul fascist, prin împrosfătarea conștiinței naționale, a dat un puternic avânt vieții cetățenești italiene, biblioteca populară capătă în Italia un rost mai înalt și mai ales.

Chemată să ia parte la viața Statului, să conlucreze cu el, încadrată și disciplinată în organizațiile lui, pătura muncitorească italiană simte mai vie decât înainte trebuința să se ridice, să se îndrepte ca să fie vrednică de cuceririle pe care le datorește regimului, care n'a lăsat nimic de o parte ca s'o ajute în silința de instruire și de ridicare. Iată de ce Biblioteca Dopolavoro caută să facă să pătrundă ideile noi în poporul cel mare, dându-i sentimentul frumosului și cunoștința binelui și a dreptului. Ea ar vrea să fie și este în adevăr un izvor de bogăție individuală și socială la care muncitorii se adapă cu râvnă. Ea este un izvor de bogăție, pentru că așează la temelie acestei lucrări de educație morală și intelectuală, un înalt înțeles al vieții: un înțeles care duce la acea armonie socială atât de dorită și care e căutată cu desnadejde ca să ușureze urmările crizei de astăzi a întregii lumi. Biblioteca Dopolavoro are un rost educativ; adică vrea să potrivească

O.N.D.; acum vom înșira pe scurt organizarea și faptele pe care Opera Națională Dopolavoro le-a împlinit în cei dintâi cinci ani de activitate. În cele din urmă vom aminti ceea ce ea e hotărâtă să facă în viitor pentru ca biblioteca să ia parte la propășirea păturii muncitoare.

Activitatea desfășurată de Opera Națională Dopolavoro. Această activitate începe în 1926, anul înființării așezământului. La început firește că el s'a mărginit să desvolte o propagandă generală și să-și hotărânească mai cu seamă programul. În 1927 O. N. D. tipărește în organul ei oficial o serie de articole despre însemnătatea bibliotecilor și deschide o rubrică de sfaturi tehnice pentru alcătuirea, funcționarea și înzestrarea lor. În același timp dobândește dela editori reduceri speciale, iar în 1928 se apropie în toate amănunțele de problema răspândirii cărții în pătura muncitoare, prin înființarea înăuntrul direcției generale a unui serviciu bibliografic anume, cu următoarele însărcinări:

- a) Să dea toate lămuririle cu puțință despre cărți, ca să ușureze alegerea lor secțiilor O. N. D.;
- b) Să înjghebeze, pentru secțiile care ar cere-o, cataloage speciale;

Sala de citire din Napoli

pătura muncitorească după mediul social, s'o ajute să și-l însușească și astfel să-l ia în stăpânire, așa încât această pătură să ajungă o putere vie și folositoare națiunii și dezvoltării ei, și nu o povară grea și fatală, cum au fost mulțimile neluminate.

Am arătat în linii generale, rostul și programul bibliotecilor

- c) Să puie la îndemână operele alese, cu un rabat de 15—40%;

d) Să caute pentru biblioteci cărțile care nu mai sunt pe piață;

- e) Să cumpere pentru biblioteci cărți întrebuințate, dar în bună stare;

f) Să facă ieftin legătura cărților pentru biblioteci întregi;
g) Să dea îndrumări bibliotecarilor și noțiuni elementare de bibliografie și biblioteconomie.

Prin înființarea acestui serviciu special, O. N. D. își îmbunătățește organizația, înlesnește alcătuirea de biblioteci noi,

cu toate că scot un catalog, întrebuințează fișe clasate pe nume de autor care folosesc și pentru împrumutarea cărților. Aceste fișiere sunt alcătuite din fișe verzi, pe care sunt trecute notița bibliografică a cărții și cota.

Fișe de culori deosebite, dar de același format sunt între-

Sala de citire a bibliotecii din Vicenza

pune în circulație pe cele în ființă și dă un nou avânt acestei însemnate activități culturale.

Îmbunătățirea e foarte însemnată și bibliotecile care erau în număr de 313, înaintează în 1929 până la 1942 și ating cifra de 2.888 în 1930—31. Dar înainte să trecem la alt subiect credem potrivit să dăm o privire repede despre așezarea și funcționarea bibliotecilor Dopolavoro.

Rafturi. Sistemul cel mai practic este cel numit *de magazin* făcut din rafturi simple și economice cu zăbrele metalice.

Inventar. Cărțile care intră în bibliotecă sunt înregistrate și însemnate cu data și numărul de intrare. Afară de cota bibliografică se înregistrează în inventar prețul lucrării, iar, dacă este un dar, numele donatorului.

Așezare. Cărțile sunt așezate pe rafturi după format. Broșurile sunt strânse în coperte speciale care au forma unei cărți. Cota întrebuințată de obicei e făcută din trei semne: cel care arată raftul e o literă, cel care arată secția o cifră romană, cel care arată cartea un număr (în cifre arabe).

Cataloagele. Câteva biblioteci au un catalog tipărit, împărțit pe materii și numerotat în continuare; ele n'au fișier. Altele,

buințate pentru împrumutarea acasă. Pe ele se trece, în afară de notița bibliografică, numele de familie și pronumele împrumutătorului precum și data la care cartea a fost împrumutată. Fișe albe se găsesc într'un fișier special, iar fișele verzi sunt într'altul. Când se împrumută o carte fișa verde se așează printre fișele albe, iar fișa albă între fișele verzi. Cele două fișe sunt așezate după numele autorului.

Unele biblioteci au un singur fișier alcătuit din trei feluri de fișe de culori deosebite: pe nume de autor, pe materii, pe titluri, așezate în ordine alfabetică.

Alegerea cărților. Alegerea cărților se face cu cea mai mare grijă, fără să se piardă din vedere că biblioteca trebuie să fie un organism viu, propagator nimerit de idei. Alegerea e încredințată directorilor tehnici provinciali pentru cultura poporului care ținând seama de cerințele locale studiază întocmirea cataloagelor în așa fel încât să potrivească biblioteca după împrejurările de cultură ale păturii muncitoare căreia îi este menită. Cataloagele, după întocmire, sunt trimise pentru încuviințare direcției generale.

Împrumutarea cărților, fie acasă fie în sala de citire, e rân-

duită prin regulamente speciale care se schimbă dela o bibliotecă la alta. Fiecărei bibliotecii i se recomandă însă întrebuințarea unui registru în care să treacă diferitele împrumuturi. Acest registru pune la îndemână statisticile care lămuresc despre buna sau reaua funcționare a bibliotecii.

Alegerea bibliotecarului trebuie să fie făcută printre persoanele din localitate în stare să sfătuiască și să fie călăuză cetitorilor la împrumutarea cărților.

Legătura. Pentru cărțile din bibliotecile O.N.D. e potrivită legătura în pânză gălbioară, care e trainică și se poate curăța. Trebuie să se ocolească legătura care imită pergamentul și pânza artificială supusă la multe stricăciuni. Când legătura în pânză galbuie e prea costisitoare se poate întrebuința legătura în hârtie Varese, cu căptușală de pânză galbuie. Se întrebuințează de asemenea și un fel de legătură în aluminiu care rabdă desinfecția cărții și chiar spălătul legăturii. Desinfecția cărților trebuie să fie făcută după prevederile cele mai stricte, mai cu seamă în timpul când biblioteca este închisă, prin expunerea cărților la soare.

Bibliotecile O.N.D. sunt subvenționate de Dopolavori Pro-

prin Dopolavori provinciali bibliotecilor care atârnă de ele 133.000 de volume; în 1930 8.406 volume; în 1931 1.738, adică în total 144.000 de volume.

În afară de aceasta Opera Națională Dopolavoro a distribuit cam 20.000 de reviste.

Bibliotecile Dopolavoro se împart în patru categorii: a) bibliotecii sociale numai pentru membrii unui Dopolavoro oarecare; b) bibliotecii populare cu împrumutare de cărți acasă și cu o sală de citire; c) bibliotecii ambulante; d) bibliotecii speciale (din această categorie fac parte bibliotecile teatrale, bibliotecile agrare, bibliotecile tehnice pentru cursuri profesionale).

Iată pe scurt ceea ce O.N.D. a împlinit în cei dintâi cinci ani de activitate. La aceasta trebuie să se adauge propaganda desfășurată pentru alcătuirea de bibliotecii noi chiar în afară de propriile organizații. Căci O.N.D. își folosește înrăurirea de-a-dreptul asupra Caselor Poporului ca să ajungă la înființarea unei bibliotecii ambulante în fiecare clădire; ea îndeamnă de o potrivă comunele să facă bibliotecii noi populare cu o sală de citire. Pe deasupra, ea lucrează foarte mult ca să fie

Biblioteca Dopolavoro din Como

vinciali, care pun în bugetul lor un fond special la capitolul «Cultură populară».

Direcția generală din partea ei distribuie în fiecare an un număr hotărît de cărți.

Cărți distribuite de Direcția Generală. În 1929 s'au împărțit

la curent și să îmbunătățească materialul bibliografic al bibliotecilor în ființă.

Ca să poată avea un material bibliografic pe măsura putințelor financiare ale bibliotecilor, O.N.D. a avut grije să îndemne pe editori la publicarea de ediții populare și mai ales

la lucrări de popularizare cu prețuri mici. De curând ea a recomandat răspândirea publicațiilor din *Biblioteca Vallecchi*, care sunt o foarte bună culegere de opere clasice, pusă în comerț pe prețuri mici. Această mică bibliotecă merită să fie sprijinită datorită frumoasei înfățișări a tiparului, care este îngrijit, trainic și foarte practic prin formatul de buzunar pe care-l are.

Pentru deslășirea problemei răspândirii cărții O.N.D. pregătește o bibliotecă-librărie ambulantă, întocmită în cuprinsul fiecărui *Dopolavoro Provincial*. Această bibliotecă mișcătoare, așezată într'un automobil cu o caroserie specială în felul « Carurilor lui Topsis » și al cinematografele ambulate, ar străbate provincia împărțind cărți mai cu seamă în casele dela țară. Schimbarea cărților împrumutate s'ar face după 15 zile. Această bibliotecă ar fi prevăzută și cu o secție de librărie, care să vândă cele din urmă noutăți.

Bibliotecile s'ar adresa, ca să-și procure cărțile, unui mare depozit de librărie al provinciei. Catalogul acestor biblioteci ar fi cu întreite fișe; aceea pe nume de autori ar fi mai amănunțită și ar avea o notiță biografică.

Studiul diferitelor amănunte pentru înfăptuirea practică a bibliotecilor în acest mod este în curs și fără îndoială că peste puțin timp O.N.D. va izbuti să aducă la îndeplinire această nouă sarcină, atât de însemnată pentru răspândirea cărții.

Problema răspândirii trebuie să fie legată de acțiunea serviciului bibliografic, acțiune care se întărește din ce în ce și urmărește să facă tot mai ușoară alegerea cărților atrăgând luarea aminte a bibliotecilor asupra noutăților de librărie.

În sfârșit, una din trebuințele cele mai vii în legătură cu funcționarea bibliotecilor este compilarea de cataloage cu fișe amănunțite care, dacă sunt bine făcute, pot să ajute cu folos pe cetitorii în alegerea cărților.

Pe scurt, problema bibliotecilor stă, după părerea noastră:

- a) În dezvoltarea lor;
- b) În buna funcționare;
- c) În întocmirea de cataloage.

Comisia Națională Italiană de Cooperare Intelectuală

2. BIBLIOTECILE POPULARE DIN ITALIA

A) *Inceput și repartiție.* Bibliotecile populare din partea de miază-noapte a Italiei își datorează începutul, inițiativei personale a câtorva mari industriași cari, la fel cu d-l Rossi, pentru marile manufacturi de țesutul lânii din Schio (Vicenza), s'au gândit, din omenie, să puie la îndemâna lucrătorilor lor o petrecere intelectuală care să le odihnească mintea și să le desvolte inima.

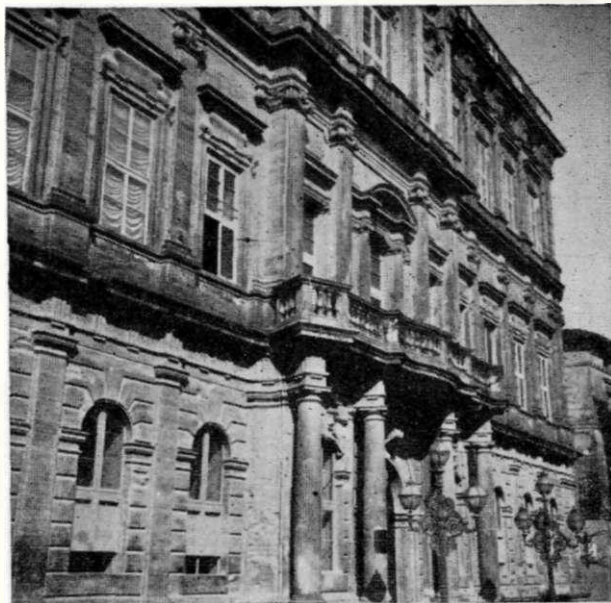
Aceste biblioteci au fost, prin urmare, cercetate numai de câțiva lucrători. Dar spre sfârșitul secolului al XIX-lea noile legi școlare și aplicarea principiului învățământului obligatoriu au îngăduit înmulțirea sau contopirea acestor biblioteci și înființarea de organizații anume pentru alcătuirea și răspândirea bibliotecilor populare.

Numărul acestor biblioteci, așa cum reiese din anchete statistice oficiale, e următorul:

1893	1906	1926	1929
542	415	1930	3198

În 1906 Ministerul Instrucției Publice punea în vedere școlilor printr'o circulară să înființeze biblioteci populare.

În 1917 un decret « locotenențial » sancționa și reglementa funcționarea lor, îndatorând fiecare comună să înființeze alături de biblioteca școlară o bibliotecă populară pentru adulți. Dar atât școalele cât și comunele n'au putut totdeauna și pretutindeni să împlinească sarcina pusă de lege, iar după războiu

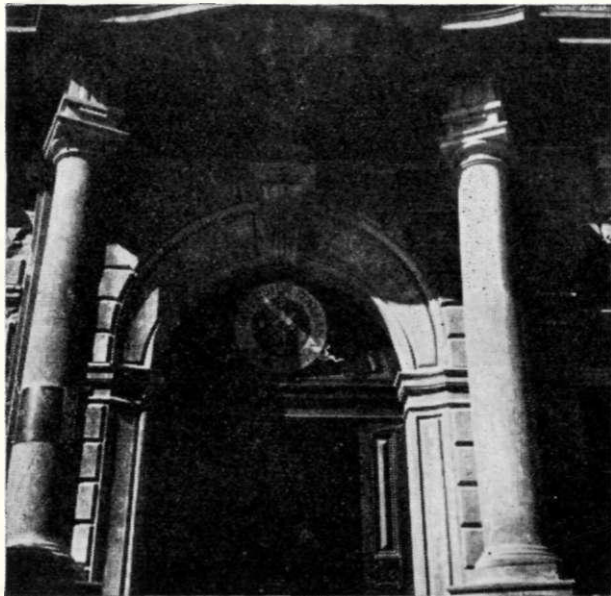
Universitatea din Perugia

aceste biblioteci au fost organizate de-a-dreptul pentru lucrători, pentru cultura politică și petrecerea lor. Astăzi repartiția bibliotecilor populare se înfățișează astfel: 32 biblioteci mari publice guvernamentale, așezate în marile orașe; mai multe sute de biblioteci guvernamentale, nu publice, de cultură superioară, provinciale și eclesiastice, dintre care unele se urcă până în sec. al XV-lea, bogate în incunabule, manuscrise și documente istorice și menite și ele oamenilor de știință; biblioteci comunale, biblioteci populare, biblioteci de școli secundare, tehnice, profesionale și superioare și în sfârșit biblioteci școlare propriu zise.

Bibliotecile populare, care se deosebesc limpede de celelalte, fie prin cuprins, fie prin funcționare, rămân cu toate acestea adesea legate de școlile elementare; ele au fost înființate pe lângă acestea odată cu acel curs menit să dea copiilor cari n'au urmat școala elementară, o pregătire culturală și tehnică cu drept la scutarea anilor de ucenicie. Durata cursului pregătitor atârână de însușirile fizice ale elevului și de meseria pe care și-o alege. Iată de ce în Italia bibliotecile populare au un caracter cu totul deosebit de al tuturor celorlalte biblioteci de nivel mijlociu sau superior și sunt cercetate aproape în întregime de lucrători, meseriași și țărani.

În afară de cele care sunt conduse de societăți sau federații alcătuite în acest scop, precum sunt: Federația bibliotecilor populare din Milano, Consorțiul național al bibliotecilor cu sediul la Turin, Asociația generală a bibliotecilor din Roma, Federația bibliotecilor Sarde din Cagliari, Federația biblio-

tecilor ebolitane din Eboli, Fundația Marco Besso din Roma, Asociația națională pentru interesele părții de miază-zi a Italiei ș. a. înființarea bibliotecilor a stat în legătură cu alcătuirea de nuclee muncitorești sau cu inițiativa particulară a persoanelor care urmăresc dezvoltarea culturii populare. Aceste biblioteci trăiau din slabele contribuții pe care le primeau dela cetitori, din binefacerea publică, din dărnicia patronilor. In

Portalul Universității

cele mai multe cazuri cercetarea sălii de citire și împrumutarea acasă erau fără plată. Bibliotecarul nu era plătit.

Se cuvine să amintim deopotrivă înființarea de biblioteci ambulante, ca de pildă aceea care-și avea centrul la Campo Basso, de unde, la cererea diferitelor biblioteci din regiune, lăzile de cărți plecau pe spatele catârilor, încredințate pentru un timp unui învățător care avea răspunderea.

Dar, după războiu, bibliotecile au primit un nou îndemn din partea marilor organizații naționale, a noiei înțelegeri a valorii cetățeanului lucrător și amestecat prin sindicate în viața întregii națiuni ca și prin renașterea muncii în toate ramurile ei.

B) *Caracterul bibliotecilor populare.* Care e cuprinsul și caracterul acestor biblioteci populare? Trebuie să se ție seama că înfățișarea geografică a Italiei, spre deosebire de alte națiuni, e de o felurime nesfârșită, dela ținuturile de tip continental dela miază-noapte până la dezvoltarea coastelor care dau o regiune de caracter maritim. Se trece în felul acesta dela populația zonelor alpestre la cetele de ciobani ale Sardiniei. Această felurime de caracter geografic are alături o mare felurime socială de caracter când industrial, când agricol, când orășenesc; de aici înfățișarea deosebită a bibliotecilor populare din Italia, unde înființarea și organizarea lor n'au fost călăuzite de un principiu unic, ci toate formele de întocmire și de funcționare au putut și au trebuit să fie potrivite, după localități, trebuințelor populației și putințelor economice.

Mai întâi, și așa cum s'a spus mai sus, trebuie să se ție seamă

de bibliotecile pentru lucrători, de obârșie muncitorească, patronală sau amestecată, înființate în fabrici sau pe lângă ele, ca o întregire a altor opere de asistență industrială. Confederația generală a industriei fasciste italiene aduce la cunoștință în fiecare lună inițiative în legătură cu acest fapt. Ea arată ca biblioteci populare de acest fel cifra de 2.500, organizate de patroni, lucrând regulat și având de obicei ca bibliotecari tehnicieni ai întreprinderii, ingineri, chimiști, sau, când e vorba de fabrici mici, pe proprietar însuși. In acest din urmă caz de regulă cetirea se face fără plată la sediul bibliotecii. Fiecare bibliotecă îngrijește de propriile trebuințe din fonduri autonome puse la îndemână de obicei de proprietar.

In numeroase așezăminte industriale, mai cu seamă în Piemont și Lombardia, bibliotecile acestea au dat naștere la școli profesionale înființate și ele cu sprijinul industriașilor, al căror scop era, pe lângă supravegherea aplicării legilor pentru ocrotirea muncii femeilor și copiilor, să pregătescă lucrători destoinici prin ocolirea pe această cale a anilor de ucenicie în uzină. In aceste cazuri biblioteca are un îndoit caracter recreativ și tehnic și cuprinde în cea mai mare parte opere din diferitele ramuri ale muncii pentru care se pregătește tinerimea. Marile centre industriale « Fiat », Fabricile de hârtie « Burgo », Uzinele de țesut « Rossi » din Schio ș. a. sunt o pildă.

Aceste biblioteci se împart în mai multe grupe: biblioteci pentru lucrătorii metalurgiști, pentru cei din manufacturi, din întreprinderile de confecții, pentru mineri ș. a. Se cuvine să se amintească munca de pregătire politică pe care au săvârșit-o în nouile provincii italiene bibliotecile societății naționale « Dante Alighieri » care a contribuit, printr'o acțiune tăcută și stăruitoare, să mențină întrebuințarea limbii italiene. Distruse în războiu, ele au fost reconstituite cu numele fondatorilor lor. Trebuie să se mai amintească de bibliotecile parohiale, alcătuite în scop educativ pe lângă parohii și centre eclesiastice, mulțumită inițiativei preoților și grupurilor feminine și menite mai cu seamă cele din urmă fetelor și gospodinilor.

Italia centrală și sudică, bibliotecile, în care intră și cele școlare, își datorează organizarea inițiativei particulare sau comunale. Caracterul lor e în mare parte agricol și recreativ. Ele sunt opera școlilor rurale (făcute pentru micile grupuri agricole depărtate de centrele locuite) și a « *Cattedre*-lor *ambolanti di agricoltura*: operă încheată, dar sigură.

Scăderea treptată a analfabetismului, care-i pe cale să dispară, a dat naștere dorinței de prelungire a studiilor începute și a punerii la îndemână a plugarilor și ciobanilor îndepărtați de centre, de cărți bune care dezvoltă cunoștințele tehnico-agricole sau care, alese dintre clasici, înseamnă o creștere a cunoștințelor sociale.

Printre bibliotecile populare trebuie să mai se deosebescă și un alt grup, foarte însemnat în Italia, acelea de tipul meserie: ele sunt menite zidarului, tâmplarului, fierarului, sticlarului, față de care biblioteca populară împlinește o treabă de educație artistică și de cultură istorică apropiindu-i de modelele de frumusețe pe care meseriașul italian a știut să le făurească totdeauna în breslele comunale de toate ramurile, dela dantelelăriile de marmoră ale meșterilor din Como și ale Cosmaților (opus Cosmati), până la minunile gravorilor vestiți ca Pollaiuolo și Cellini, sau necunoscuți și anonimi ca meseriașii din Abruzzi; dela dantelele din Burano la țesuturile din Umbria și Sila

Greca și la broderiile din Sicilia și Sardinia, lucrări ale femeii italiene care mănuieste încă suveica și fusele prin pornire seculară și trebuință de rasă, reproducând, câteodată fără să-și dea seama, minunile dela care s'au inspirat și pe care le-au înveșnicit Tizian și Rafael.

Mai amintim încă în Italia existența bibliotecilor de copii, deosebite de bibliotecile școlare propriu zise. În aceste biblioteci, între care cele mai interesante se găsesc la Veneția, Florența, Roma, Neapoli, Cosenza, Reggio din Calabria, niciun amănunt nu e lăsat de o parte, fie în alegerea amănunțită a cărților, fie în alcătuirea de colecții speciale.

Municipalitatea Romei a oferit un teren în Villa Umberto I pentru sediul acestui așezământ, care la început era destinat numai copiilor și are astăzi ca o urmare a dezvoltării lui, și cărți pentru adulți; la Florența, biblioteca pentru băieți, Opera Nazionale Balilla are săli întinse, prevăzute cu cele din urmă înnoiri: în Neapoli biblioteca s'a înjghebat la Casa Del Giuoco, la Reggio din Calabria ea își are sediul deosebit de biblioteca studenților și e o bibliotecă particulară. Tinerii cetitori găsesc în ele jucării, construcții, un fonograf, o grădină. Când dau îndărăt cartea își scriu părerile într'un caiet. La sfârșitul anului cele mai bune redactări sunt premiate. Bibliotecile acestea sunt cercetate de copii, ori de ce vârstă. Cei mici de tot, cari nu știu să cetească, cer cărți ilustrate.

Marile orașe, ca Roma, Turin, Milano, Genova, Veneția, Neapoli, Ravenna, au fiecare propria organizare de biblioteci populare, conduse de regulamente interioare deosebite; ele atârnă în fiecare oraș de un birou special competent, Biroul bibliotecilor populare, care le reglementează funcționarea și hotărăște cumpărăturile, după ce a luat părerea unei comisii.

La Roma, de pildă, deosebitele biblioteci ale municipalității sunt socotite ca secții și toate la un loc formează biblioteca comunală publică; un centru redactează cataloagele și fișierul, primește cererile secțiilor, trimite volumele și recapitulează mișcarea împrumuturilor din toate secțiile.

În ultimii ani s'au înființat și s'au preschimbat organisme noi care au ca scop răspândirea cărții printre muncitori. Ele sunt: Opera Nazionale Dopolavoro înființată în 1926, Opera Nazionale Balilla, care privește alcătuirea de biblioteci pentru copii și tineri ca una din formele acțiunii ei pentru educarea tinerei generații. Această educație nu urmărește nici atletismul nici dezvoltarea de grupuri gimnastice oarecare, ci înfăptuirea devisei lui Quintilian: « Mens sana in corpore sano ». Ea socotește exercițiile fizice ca un mijloc pedagogic prin care să obție puterea, sănătatea și estetica armonios proporționată în legătură cu dezvoltarea spirituală a copiilor. Plecând dela acest principiu, *Ufficio Cultura* al Operei naționale Balilla se ocupă de crearea de biblioteci, de cursuri de cânt, de înființarea de societăți muzicale, de cursuri de legislație socială și de școli speciale pentru învățarea limbilor străine.

Doă alte tipuri de biblioteci încep să se răspândească:

a) Bibliobusuri (convoiri de cărți) pe care le conduce E. S. Marinetti dela Academia Italiană. Ele au de scop să facă să pătrundă cartea în regiunile cele mai îndepărtate de centrele bibliografice și să îplinească astfel o operă de propagandă răspândind lucrări tipic fasciste: cărți de agricultură, de mecanică, de geografie, de știință militară și aeronautică, lucrări care pot să dea o cunoștință elementară de igienă

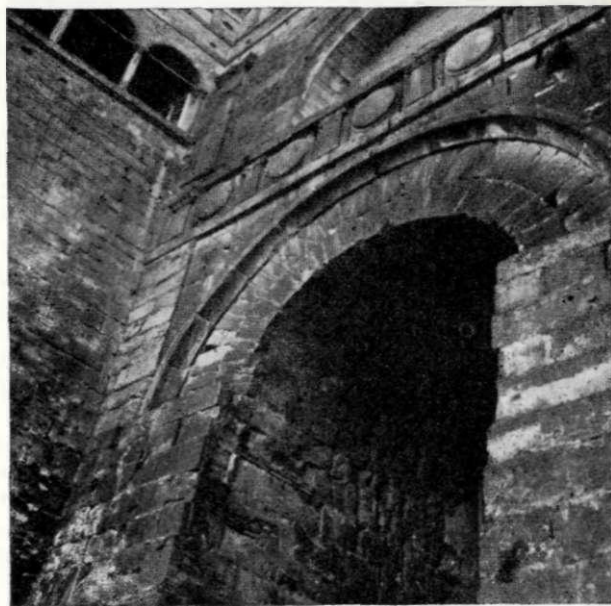
generală, de igienă veterinară, de medicină și o cunoștință literară și artistică a lumii, toate într'o formă populară.

b) Bibliotecile de vapoare care vor fi așezate încetul cu încetul pe fiecare vas mare sau mic, pentru călătorii transatlanticii de lux ca și ai vapoarelor marinei comerciale; pe acestea din urmă ele vor servi în deosebi în orele de repaus ale marinarilor și ale întregului personal de pe bord.

Rezultatele cele mai însemnate din punct de vedere practic sunt cele avute într'un timp foarte scurt de Associazione Nazionale Combattenti cu fondurile date de Opera Nazionale Combattenti.

În 1921 Asociația națională a luptătorilor a pornit dela înființarea unei biblioteci populare: secția centrală din Roma trimitea secțiilor la cerere un dulap anume, cu un întâi nucleu de cărți (cel puțin 100 și cel mult 250). Dela 1921 asociația a dat astfel 1.100 de biblioteci însumând la un loc 350.000 de volume; în afară de aceste trimiteri, celelalte secții erau libere să-și înjghebeze o bibliotecă din proprii mijloace. Volumele date cuprind în întâiul rând subiecte agrare și patriotice și numai un mic procent are un scop recreativ. Timp de zece ani până în 1932 Asociația și-a continuat opera de propagandă culturală printre săteni, cu propagandă anume sortită să fie o călăuză teoretică a foștilor luptători cărora Statul le dă pământuri și pe care legea i-a însărcinat cu marea lucrare a îmbunătățirii integrale în domeniul agriculturii.

Din 1932 Asociația și-a socotit opera de pregătire culturală-agrară încheiată și ia parte într'o mare măsură la cumpărarea

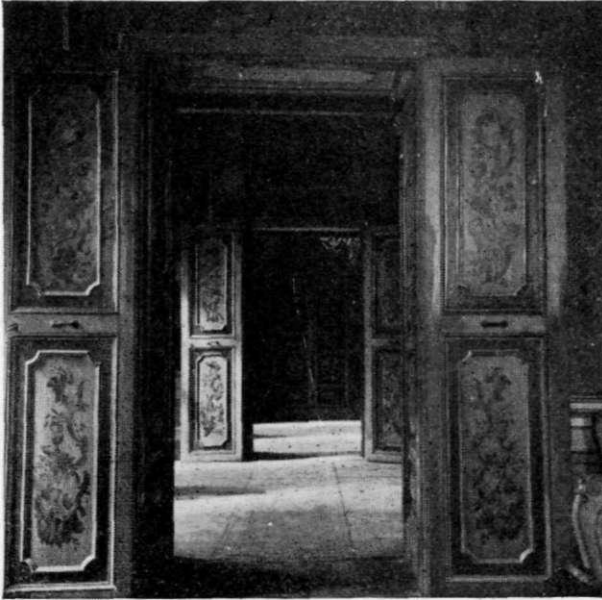
Arcul Etrusc

de mașini agricole pe care țăranii s'au deprins să le cunoască mulțumită cărților. Asociația națională a luptătorilor și-a îndeplinit pe deantregul sarcina încredințată bibliotecii populare și a făcut dovada de chipul cum o organizație bibliografică serioasă poate să fie un mijloc puternic de educare a țăranilor, cari folosesc în acest scop orele care nu sunt întrebuințate la muncile câmpului.

Alături de aceste organisme care se îndeletnicesc deadreptul cu punerea la îndemână de biblioteci populare, mai sunt altele care se ocupă indirect de publicațiile destinate claselor muncitoare.

Ente Nazionale per l'Artigianato (Oficiul național pentru meserii), Opera Nazionale Maternità e Infanzia (pentru mame și copii), Ministero delle Corporazioni, Ramo editoriale

Interior sec. XVIII

degli agricultori (Serviciul de tipar al plugarilor), care fiecare în domeniul lui se îngrijește de publicarea de reviste, de fascicule sau de cataloage potrivite să aducă la cunoștință legile despre munca femeilor și a copiilor după îndrumările date de legislația fascistă, sau în stare să dovedească noul înțeles al artei care însuflețește și caracterizează producția modernă a meșteșugarului italian; aceste publicații din urmă au și scopul de propagandă comercială și educativă: comercială, pentru că înlesnesc schimbul între diferitele orașe italiene, educativă, în înțelesul că pun la îndemâna lucrătorului, prin ilustrarea celor mai frumoase opere pe care le produce meșteșugul, a desenelor și a formelor cu caracter artistic.

Secțiile fasciste încheiate în fiecare comună au început de câțiva ani să lucreze într-o altă ramură: la sediul secției se așează o bibliotecă populară care caută să aibă un caracter de pregătire politică; se găsesc în ele lucrări care vorbesc despre principiile ideale ale fascismului, de marile întreprinderi ale regimului și arată datorile fiecăruia în legătură cu Statul.

C) *Cataloage*. Aproape toate bibliotecile populare sunt prevăzute cu un catalog, dela simpla listă până la catalogul alfabetic pe autori și la acela pe materii sau pe subiecte. Statistica oficială înființată în 1929 grupa cărțile bibliotecilor populare în felul următor: a) cărți pentru tinerime; b) romane; c) lucrări de popularizare științifică; d) alte cărți.

În grupul d au intrat toate lucrările care au subiecte istorice, geografice, tehnice, cărțile de aventuri, de călătorii, sau de caracter recreativ.

Fiecare din asociații pune la îndemâna bibliotecilor ei un catalog de lucrări alese după anumite principii de ordin literar și educativ și care pot fi avute cu rabaturi până la 50%. Asociația națională pentru interesele sudului, de pildă, înființează ea însăși biblioteci și după ce a găsit în localitate un bun bibliotecar dăruiește toată organizarea comunei ca s'o menție pentru totdeauna în folosința poporului.

Federația bibliotecilor populare din Milan publică un buletin lunar intitulat «La Parola e il Libro», al cărui abonament e cuprins în cotizația fiecărui membru. Biblioteca ambulată Formigini editează o revistă «Italia che scrive», destinată cetitorilor ei.

Cu prilejul înființării statisticii oficiale amintite mai sus, bibliotecarii au fost invitați să arate într'un buletin, care trebuia vizat de primarul comunei, dorințele cetitorilor; rezumatul acestor buletine a fost foarte atrăgător, căci el alcătuia o manifestare a noului spirit și a noiei conștiințe a poporului, în deosebi a lucrătorilor și țăranilor. În adevăr, dacă 60% din cetitori au cerut Ministerului Educației Naționale sprijinul moral ca să aibă îmbunătățiri de localuri și de mobilier (rafturi, mese, scaune), 80% au cerut în plus creșterea fondurilor, fie prin subvenții suplimentare, fie în forma daturilor de cărți; ordinea de preferință a cărților a luat această înfățișare:

1. Cărți de agricultură . . . . 25%.
2. Cărți pentru meseriași . . . . 25%.
3. Cărți de cultură fascistă . . . 25%.
- (istorie, războiu, noua legislație a muncii).
4. Povestiri de călătorie . . . . 10%.
5. Cărți de copii . . . . . 10%.
6. Cărți de citire ușoară . . . . 5%.

Acest procent din urmă dă, la 3.200 de biblioteci înființate, un total de 160 de cereri de cărți într'un scop curat recreativ; aceasta dovedește cât sunt de serioase aspirațiile poporului italian, împrăpătate prin munca noiei organizații fasciste, sindicale și corporative.

D) *Bibliotecari*. În ce privește formarea bibliotecarilor, până astăzi nu li se cerea bibliotecarilor bibliotecilor populare nicio pregătire specială și nu se făcea nicio numire regulată. Bibliotecarul e de obicei un prieten al cărților care adesea și-a dăruit pentru folosință publică propria bibliotecă. Faptul recunoașterii ca bibliotecar alcătuește un fel de recunoștință tăcută a organelor superioare în legătură cu locuitorii comunelor ori fracțiunilor de comune unde există bibliotecă; învățătoarele sunt bibliotecare ale micilor biblioteci înființate în școlile subdiviziilor comunale; ele sunt menite să ridice nivelul moral al populației rurale mai îndepărtate de centrele populate. Rostul lor e însemnat dacă ne gândim că numai de câțiva ani s'a purtat în deosebi de grija drumurilor, mulțumită noului regim, și că mai sunt și astăzi cete mici de ciobani și de plugari trăitori în singurătate. Când drumurile și cărțile îi vor apropia de comune și de orașe, ei vor aduce vieții națiunii puteri morale sănătoase și necheltuite și o voință de faptă.

Un anumit număr de bibliotecari (cam 30%) au diplome universitare, mai cu seamă când conduc o bibliotecă cu încепturi patronale sau înființate de organizații; vreo 50%

sunt învățători, învățătoare ori preoți; în câteva cazuri foarte rare biblioteca e dată în seama unor persoane nepregătite, dar atunci ele nu sunt decât simpli împărțitori și se mărginesc să împrumute cărțile, lăsând pe cetitor cu totul liber să aleagă ceea ce-i place mai mult.

Dintre bibliotecari 95 % dau un concurs benevol, afară de aceia din marile orașe și de aceea cari fac din bibliotecă și un centru comercial: de pildă librăriile.

Până în timpurile din urmă, bibliotecarul nu numai că-și îndeplinea benevol sarcina, dar avea deplină libertate în așezarea catalogului, în sistemul de împrumutare, în fixarea orelor de deschidere; în ce privește ultimul punct putem spune că, potrivit diferitelor categorii de cetitori, orele de deschidere la bibliotecile populare se deosebesc uneori chiar în același oraș; în deobște, bibliotecile de tip agrar sunt deschise Duminică dimineața, cele de tip muncitoresc seara și în zilele de sărbătoare, pe când cele menite copiilor în toate după amiezile și Duminică.

Trebue lăudați bibliotecarii care au potrivit totdeauna orele de deschidere după dorințele cetitorilor și au venit în ajutorul bibliotecilor aducându-le munca lor desinteresată, uneori chiar un sprijin financiar, prin întâile străngeri de cărți și cumpărare de noi volume. Când cetitorii n'au putut să ia parte la creșterea bibliotecii chiar din contribuții foarte mici și dacă bibliotecarul s'a găsit în neputință s'o facă din bani proprii, bibliotecile au încetat în total sau în parte să mai funcționeze.

E) *Acțiunea Statului.* În 1926 lucrarea bibliotecarilor nu era controlată.

Pornind dela această dată, când s'a înființat pe lângă Ministerul Educației Naționale, Direcția Generală a Academiiilor și Bibliotecilor, s'a dat o grijă deosebită bibliotecilor populare, care au fost socotite ca așezăminte educative menite să întregască acțiunea școlii, chiar dacă le desparte de ea caracterul lor propriu de organizație liberă. S'a căutat să se vadă pe cale de circuli, dacă zestrea de cărți era în concordanță cu noile idei, de patrie, religie și morală, care sunt la temelia doctrinelor fasciste în istorică armonie cu firea poporului italian.

S'au pus apoi la cale anchete statistice care au descoperit un număr total de 1930 de biblioteci în 1927 și 5.198 în 1929, cuprinzând mai bine de 4 milioane de cărți cu cinci milioane de cetitori.

Creșterea numărului bibliotecilor, care reiese din ancheta din 1929 nu înseamnă numai un adaos real în numărul bibliotecilor populare în cei doi ani dinainte, dar dovedește deopotrivă că unele dintre ele, în ființă la acea dată au fost aduse la cunoștința organelor oficiale. Interesul țării s'a manifestat mai cu seamă în forma acțiunii organelor centrale ale Statului care au stărnit după 1929 alcătuirea de numeroase biblioteci populare, a atras luarea aminte a savanților asupra problemelor care ne privesc și a dat naștere:

1. La formarea unui grup de inspectori benevoli anume însărcinați să supravegheze bibliotecile populare;

2. La alcătuirea la Roma a unui Oficiu Național *Ente Nazionale per le biblioteche popolari e scolastiche.*

Inspectorii sunt aleși dintre persoanele prietene ale cărților care se interesează de problemele educației poporului. Ele sunt numite prin decret regal, pe o perioadă de trei ani, și-și dau fără plată sprijinul.

Activitatea lor se poate rezuma în cele următoare:

- a) Să aducă la cunoștință oficial toate bibliotecile populare;
- b) Să le reorganizeze, să specializeze și să unifice programul;
- c) Să le înlesnească sporul și să le stimuleze activitatea.

Această acțiune are un caracter cu deosebire însemnat și gingaș în ce privește legăturile dintre inspectori și bibliotecari. În Italia bibliotecarul bibliotecilor populare are un caracter propriu cu totul deosebit de acela al bibliotecarilor celorlalte biblioteci de cultură medie și superioară. Cetitorul care se adresează acestora din urmă cunoaște dinainte, dacă nu titlul cărții, cel puțin subiectul ei, pentru care face apel la cunoștințele bibliografice ale bibliotecarului. Acesta se mărginește aproape totdeauna să puie la îndemână cărțile. El nu e chemat decât rar să dea sfaturi.

Cetitorul muncitor și țaran, dimpotrivă, are mai mare trebuință de o adevărată călăuză decât de sfaturi. În acest caz sarcina bibliotecarului e foarte gingașă pentru că ea este deopotrivă cu aceea a educatorului și cuprinde o răspundere mai mare pentru că el nu-și împlinește sarcina deadreptul, ci prin mijlocirea autorului de care se face astfel într'un anumit înțeles, chează și răspunzător. Dar cea mai însemnată dintre atribuțiile inspectorului e poate tocmai aceea de călăuză spirituală a bibliotecarilor, lăsați până acum pe deantregul la priererea și puterea lor. Acțiunea lor desinteresată găsește recunoașterea inspectorului care e o călăuză sigură și în același timp sprijinul prețios al autorității de care ei trebuie să se bucure.

Inspectorii sunt liberi să ia, în marginea instrucțiilor date de Ministerul Educației Naționale, toate inițiativele pe care le cred trebuincioase ca să facă mai rodnică treaba bibliotecilor populare din circumscripția lor. Ei mai au în plus ca sarcină să atragă luarea aminte a autorităților, a organelor speciale și a particularilor, asupra bibliotecilor, nu numai din punct de vedere moral, dar, în măsura putinței, și din punctul de vedere financiar, pentru ca toate să aibă în cel mai scurt răstimp un local potrivit cu însemnătatea, cu inventarul și cu numărul cetitorilor și să caute să îmbunătățească prin toate mijloacele la îndemână sistemul de împrumut, cataloagele, orele de deschidere, zestrea de cărți și atmosfera bibliotecii. Se va putea însă cunoaște numărul exact al bibliotecilor populare care după datele oficiale ajung astăzi și poate întrec numărul de 5.000.

A doua inițiativă de care guvernul și partidul național fascist s'au interesat este alcătuirea oficiului național *Ente Nazionale per le biblioteche popolari e scolastiche.* Toate chestiunile bibliografice de caracter popular sunt supuse controlului unui organ conducător cu rostul să aducă în organizarea bibliotecilor italiene o unitate de scopuri.

Acest organ va întruni sub direcția lui, prin federalizare și absorbire, toate operele, așezămintele sau asociațiile care au săvârșit până astăzi o lucrare pregătitoare mai însemnată, dar care trebuiesc unite și coordonate, potrivit diferitelor grupe muncitoare.

Organul național pentru bibliotecile populare își propune:

- a) Să înlesnească înființarea bibliotecilor populare și școlare, în toate comunele Regatului, care nu le au încă;
- b) Să desvolte pe cele în ființă;
- c) Să organizeze concursuri cu premii între autorii și editorii de lucrări recreatoare, școlare sau de popularizare;

d) Să împlinescă în deobște o lucrare de sprijinire, de lămurire și ocrotire în folosul bibliotecilor și al persoanelor sau organizațiilor care le conduc.

Federația bibliotecilor populare, care-și avea sediul la Milan, a și cerut afilierea la noul organ dela Roma.

Acțiunea Statului se întinde asupra bibliotecilor populare, chemate astfel să ia parte activă la viața națiunii, care, dela războiu și prin fascism, a văzut împlinindu-i-se marile meniri.

Alfonso Gallo, președinte la Ente Nazionale per le biblioteche popolari e scolastiche

3. PERUGIA ȘI UNIVERSITATEA EI PENTRU STRĂINI

Perugia este un oraș vechiu așezat în inima Italiei și care păstrează încă urmele timpului roman și etrusc. Capitală liniștită de județ, la oparte de viața sgomotoasă a marilor orașe, închisă în munca ei harnică intelectuală, ajutată de artă și de natură ca să fie unul din acele minunate ostroave de pace în care Italia e atât de bogată, Perugia este locul ideal al unei universități pentru străini, închinată studiilor înalte în cel mai mândru al lor înțeles.

Universitatea din Perugia a isbutit să dea studenților și oamenilor de litere străini puțința, după ce au învățat limba italiană, să-și însușească tezaurele literaturii cu ajutorul unei călăuze recunoscute. Un asemenea scop destul de greu n'ar fi putut să fie împlinit decât printr'un loc potrivit și printr'o conlucrare largă din partea intelectualilor italieni. Perugia avea o universitate înfloritoare și pe deasupra a fost leagănul unei arte cu drept cuvânt faimoase.

Sediul universității regale pentru străini este un frumos palat baroc din cartierul atât de plin de trecut dela Porta S. Angelo, în mijlocul pieții Braccio Fortebraccio, vestitul condotier. Palatul e legat de istoria teatrului italian. Carlo Goldoni s'a oprit aici și a jucat ca diletant când era foarte tânăr. Sala în care a apărut el s'a păstrat cu așezarea de atunci și a fost numită cu numele lui. De altminteri întreg palatul, cu toate instalațiile ultramoderne și cu toate că răspunde pe deantregul noiei meniri, și-a păstrat trăsăturile și gustul seco'lului în care a fost ridicat, prin înfățișarea exterioară ca

și prin frescele atât de bogate dinăuntru, dela amănuntele portalului până la candelabrele și oglinzile saloanelor.

Un ascensor duce pe marea terasă. Dintr'o parte Arcul Etrusc taie calea prin măreța lui grămadă pătrată care avea rostul să închidă drumul dușmanului. Dar pretutindeni încolo vederea se pierde într'o nesfârșită întindere a cărei lumină în cea mai mare parte verde, este întreruptă pe alocuri de orografia ciudată a Apeninilor, care dau priveliștii un caracter frământat.

Sălile de studiu sunt mari și foarte la îndemână cu băncile în jumătate de cerc, cu ventilatoarele liniștite, curățenia fără greș și prin grija avută ca stricăciunile vremurilor să se îndrepte cu cea mai mare băgare de seamă față de stil, așa încât simțul estetic să nu fie niciodată jicnit.

Cursurile universității au ca țintă răspândirea limbii și culturii italiene și un caracter de curs de perfecționare pentru străini. Ele au loc prin urmare vara în clima foarte astâmpărată a dealurilor Umbriei.

În vara 1933 anul academic a fost deschis printr'o lecție despre Ideea Romei în Evul Mediu, care a fost urmată de cursuri și conferințe ținute de academicieni și de literați de mare renume, punând în lumină toate înfățișările sec. al XII-lea.

În afară de aceste conferințe sunt și cursuri regulate în școli ale Statului și un curs de perfecționare pentru cei cari vor să predea italiana în străinătate. Aceștia primesc după un examen o diplomă oficială de autorizare.

S'a ținut un curs de etruscologie a cărui însemnătate reiese și din faptul că Perugia însăși a fost leagănul acestei străvechi civilizații.

Anul academic 1934 care începe în Iulie va fi deschis printr'o lecție în legătură cu sec. al XVII-lea care va alcătui materia anului. Ca să se adâncească în același timp cunoașterea producției literare italiene din acea epocă se vor organiza concerte și reprezentații teatrale cu diletanți.

Anul trecut au fost 546 înscriși din care 285 femei, 261 bărbați, din 56 de țări. Toate continentele, limbile și obiceiurile erau de față la Perugia: din Africa de Sud și Japonia și din Finlanda și Honduras până în Rusia și Argentina. Iată numărul înscrișilor timp de 8 ani: în 1926, 205; în 1927, 219; în 1928, 303; în 1929, 360; în 1930, 398; în 1931, 429; în 1932, 532 și în 1933, 546.

Din franțuzește
de *Emanoil Bucuța*

INSTITUTUL SOCIAL ROMÂN

POLITICA CULTURII (N. Iorga, G. Brătianu, Dragoș Protopopescu, N. Bagdasar, M. Sanielevici, Al. Claudian, P. P. Panaitescu, Traian Brăileanu, D. I. Suchianu, G. G. Antonescu, M. Ralea, F. Ștefănescu-Goangă, C. Kirițescu, C. Rădulescu-Motru, G. Ionescu-Sisești, V. Vâlcovici, Paul Negulescu, V. N. Madgearu, P. Andrei, Mircea Djuvara, I. Petrovici, E. Racoviță, Emanoil Bucuța, I. Simionescu, Ion Marin Sadoveanu, G. Breazul, Tudor Vianu, Eugen Filoti, Fr. Müller, D. Gusti) 558 pag. Lei 400.

TRANSILVANIA BANATUL, CRIȘANA, MARAMUREȘUL 1918—1928

O monografie puternică a pământurilor românești alipite țării prin hotărîrea Adunării dela Alba-Iulia, cu prilejul împlinirii a zece ani dela acest fapt. Scrisă de cei mai buni cunoscători ai problemelor și îmbrățișând toate domeniile, istoric, cosmologic, economic, etnografic și social, administrativ, cultural, 1582 de pagini în trei mari volume, cu nenumărate planșe în afară de text, diagrame, hărți, ilustrații, reproduceri colorate.

Prețul celor trei volume 2000 lei (la administrația «Boabelor de Grâu»)

Vor apărea în curând în editura *Boabe de Grâu* și în conlucrare cu *P. E. N.* clubul român:

SĂLIȘTENCELE, Povestire de *Coloman Mikszath*
din ungurește de *A. Todor*, cu desene de *Demian*.

Din cuprinsul numerelor viitoare: Biblioteca Brukenthal; Batthyanaeum din Alba Iulia; Colegiul Bethlen din Aiud; Școala de arhitectură din București; Conservatorul din București; Școala de arte frumoase din București; Secția de stampe a Academiei Române; Colecția de artă dr. I. Cantacuzino; Fabrica de hârtie Bușteni; Tipografia Honterus; Așezămintele muncitorești; Societatea Scriitorilor Români (S. S. R.); Societatea femeilor ortodoxe; Cercetășia; S.K.V. (Societatea carpatină ardeleană); Liga Navală; Muzeul de artă bisericească; Muzeul Kallinderu; Muzeul Țării din Cernăuți; Biblioteca Universității din Iași; Arhivele Statului din Chișinău; Muzeul săcuiesc din Sfântu Gheorghe; Muzeul Geologic; Coloana Traiană; Sarmisegetuza; Adam Klissi; Castelul Mogoșoaia; Castelul Kemeny de pe Mureș; Conacul Ciocănești; Cetățile țărănești săsești; Mitropolia din București; Catedrala metropolitană din Sibiu; Palatul metropolitan din Cernăuți; Biserica românească din Sofia; Turnu-Severin; Delta; Valea Prahovei; Dunărea noastră; Ceahlăul; Piatra Craiului; Mangalia; Un sat din Basarabia (Cornova); Copacul românesc.

PUBLICAȚIILE EDUCAȚIEI POPORULUI

B O A B E D E G R Â U

Revistă ilustrată lunară de cultură

REDACȚIA: DIRECȚIA EDUCAȚIEI POPORULUI
BUCUREȘTI II. — Strada General Berthelot Nr. 28

ADMINISTRAȚIA: IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI V. — Calea Șerban Vodă Nr. 133—135

ABONAMENTUL ANUAL 280 LEI. — UN NUMĂR 25 LEI

NOȚI LA HANUL DIN ANTIMOVO

cronică-roman de *Jordan Iovcov*, din bulgărește
de *V. C. Hrisicu*, cu desene de *I. Teodorescu-Sion*.

202 PAGINI, PREȚUL 50 LEI

S T Â N C A R O Ș I E

ROMANUL FOTINIEI SANDRIS, de *GR. XENÓPOULOS*,
din grecește de *ANTON MISTACHIDE*, cu desene de *I. TEO-*

DORESCU-SION, 230 PAGINI, PREȚUL 50 LEI

R U V A

ÎN TRE DOUĂ LUMI

DOUĂ ROMANE MACEDONENE DE *MARCU BEZA*,
CU REPRODUCERI DUPĂ CĂLĂTORI VECHI ENGLEZI,

183 PAGINI, PREȚUL 50 LEI

CATALOGUL BIBLIOTECII POPULARE

CU UN CUVÂNT ÎNAINTE DE *D. GUSTI*, 112 PAGINI, 20 LEI

PROGRAM DE LUCRU

PENTRU

ACȚIUNEA CULTURALĂ

CU UN CUVÂNT ÎNAINTE DE *D. GUSTI*, 131 PAGINI, 20 LEI

ALEXANDRU-CEL-BUN

LA CINCI SUTE DE ANI DELA MOARTEA LUI
DE *P. P. PANAITESCU*, 20 LEI

PREȚUL LEI 25

MONITORUL OFICIAL
ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ
BUCUREȘTI 1934